



Ilmajoen seurakunnan rippikoulun paikallissuunnitelma 2025–2028



Sisällys

1. JOHDANTO	2
2. Rippikoulun lähtökohdat ja tehtävä.....	3
2.1 Lähtökohtia	3
2.2 Toimintaympäristö.....	4
2.3 Tilat ja resurssit.....	4
3. Rippikoulun suunnittelu ja toteutus	6
3.1 Nuorten tasapuolinen kohtaaminen.....	6
3.2 Moniammatillinen rippikoulutiimi.....	7
3.3 Rippikouluun ilmoittautuminen.....	8
3.4 Rippikoulun kesto ja toteutus	9
3.4.1 Teemapäivät.....	11
3.4.2 Jumalanpalvelus ja nuorisotoiminta.....	12
3.4.3 Intensiivijakso.....	12
3.4.4 Konfirmaatio	14
3.5 Yhteydenpito koteihin.....	15
3.6 Tietosuojakysymykset, turvallisuusasiat ja ongelmatilanteet rippikoulun aikana	16
3.7 Aikuisrippikoulu.....	19
3.8 Rippikoulun arvioiminen ja kehittäminen	19
Tekijät:.....	19

1. JOHDANTO

Rippikoulujen toteuttamista on Suomen evankelisluterilaisessa kirkossa linjattu jo sadan vuoden ajan, sillä ensimmäiset ohjeet rippikoulujen pitoon piispainkokous antoi vuonna 1919. Uusin ohjeistus tuli voimaan vuonna 2017, jolloin piispainkokous hyväksyi koko kirkkoa koskevan rippikoulusuunnitelman *Suuri ihme – rippikoulusuunnitelma 2017*. Rippikoulusuunnitelma ei ole varsinainen opetussuunnitelma, vaan sen tavoitteena on tukea ja antaa raameja paikallisseurakuntien rippikoulutyölle.

Suuri ihme-rippikoulusuunnitelman kolmannessa luvussa todetaan:

Seurakunnan työntekijät ovat itse parhaita asiantuntijoita arvioimaan paikallisia tarpeita ja resurssien riittävyyttä. Seurakunnissa laaditaan paikallinen rippikoulusuunnitelma, johon yksittäisten rippikoulujen toteutussuunnitelmat perustuvat. Paikallisuunnitelma on tarkoitettu ensisijaisesti työntekijöille ja se varmentaa rippikoulun laatua, nuorten tasapuolista kohtelua sekä tiedonkulkua esimerkiksi uusien työntekijöiden kohdalla.

Rippikoulusuunnitelman lisäksi paikallisseurakuntien rippikoulutyötä ohjaavat Kirkkolain ja Kirkkojärjestyksen määräykset.

Aiemman Kirkkolain ja Kirkkojärjestyksen mukaan seurakunnan oli laadittava lisäksi rippikoulun ohjesääntö, joka alistettiin tuomiokapitulin hyväksyttäväksi. Vuonna 2023 voimaan astuneet uudistunut kirkollinen lainsäädäntö on kuitenkin poistanut tämän velvoitteen ja osa ohjesäännön sisällöstä on siirretty tähän paikallisuunnitelmaan.

Tämä paikallisuunnitelma on järjestyksessä kolmas Ilmajoen seurakunnan kirkkoneuvoston hyväksymä paikallisuunnitelma ja korvaa aiemman vuosien 2022–2024 paikallisuunnitelman. Rippikoulusuunnitelma 2017 ohjeistuksen mukaisesti paikallisuunnitelma

uusitaan kolmen vuoden välein ja sen täytyy saada kirkkoneuvoston hyväksyntä. Paikallisuunnitelman pohjalta laaditaan rippikoulutyön vuosisuunnitelma, mitä Ilmajoen seurakunnassa kutsutaan **toimintasuunnitelmaksi** (jatkossa myös tässä asiakirjassa). Paikallisuunnitelman ja toimintasuunnitelman pohjalta laaditaan yksittäisten rippikoulujen toteuttamissuunnitelmat.

2. Rippikoulun lähtökohdat ja tehtävä

2.1 Lähtökohtia

Rippikoulu ja kaste liittyvät olennaisesti yhteen. Kaste perustuu Jeesuksen antamaan kaste- ja lähetyskäskyyn: *”Minulle on annettu kaikki valta taivaassa ja maan päällä. Menkää siis ja tehkää kaikki kansat minun opetuslapsikseni: kastakaa heitä Isän ja Pojan ja Pyhän Hengen nimen ja opettakaa heitä noudattamaan kaikkea mitä minä olen käskennyt teidän noudattaa. Ja katso, minä olen teidän kanssanne kaikki päivät aina maailman loppuun asti.”* (Matt. 28:18–20).

Suuri ihme-rippikoulusuunnitelman mukaan rippikoulun toiminta-ajatuksena on, että **rippikoulu vahvistaa nuorten uskoa kolmiyhteiseen Jumalaan ja varustaa heitä elämään kristittyinä**. Toiminta-ajatus sisältyy kuuteen tavoitteeseen, jotka on kirjattu nuoren näkökulmasta. Tavoitteissa on otettu huomioon nuorten osallisuus ja oikeus, tunne ja kokemus, hengellisyys, eettisyys, tietosisältö ja kirkon jäsenyys. Tavoitteet sanoittavat kirkon tahtotilan ja suuntaviivat koko rippikoululle ja sen yksittäisille työskentelyille.

Rippikoulun tavoitteet ovat:

- 1) Nuoret ovat osallisia, tulevat kuulluiksi ja saavat vaikuttaa;
- 2) Nuoret kokevat yhteyttä, turvallisuutta, pyhyyttä ja iloa;
- 3) Nuoret oppivat hoitamaan hengellistä elämäänsä toimien, hiljentyen ja osallistuen;
- 4) Nuoret kantavat vastuuta itsestään, toisista ihmisistä ja luomakunnasta;
- 5) Nuoret löytävät merkityksi kristinuskon keskeisten sisältöjen ja oman elämänsä välillä;
- 6) Nuoret tahtovat kuulua Kristuksen kirkkoon.

Kaikki kuusi tavoitetta ovat läpäisevästi läsnä rippikoulun kaikessa arjessa ja käytännössä. Kuuteen tavoitteeseen on kirjattuna sisään tärkeä osa rippikoulua: yhteisöllisyys. Mikäli kuusi tavoitetta toteutuvat, ne vahvistavat yhteisöllisyyttä. Tavoitteet ovat toisiinsa nähden yhtä tärkeitä ja ne kytkeytyvät toisiinsa monin tavoin.

2.2 Toimintaympäristö

Ilmajoen kunta on perustettu vuonna 1865 (Ilmajoen kappeliseurakunta vuonna 1516). Kunnan kokonaispinta-ala on 580 km², josta vesi pinta-alaa 3 km². Asukasluku elokuun lopussa 2024 oli 12 359 asukasta. Ilmajoki kasvaa vuosittain keskimäärin 50 asukkaalla ja 30 uudella asunnolla. Ilmajoki on erityisesti lapsiperheiden suosiossa.¹

Ilmajoen seurakunnan jäsenluku oli kirkon tilastojen mukaan (31.12.2024) yhteensä 10 434 henkilöä. Laskua edelliseltä suunnittelukaudelta on 177 henkilöä eli noin kaksi prosenttia. Ilmajokisista noin 84 % kuuluu siis kirkkoon, mikä on maan keskiarvoa huomattavasti suurempi osuus (koko Suomessa kirkkoon kuuluvuus oli 1.1.2024 noin 63.5 %). Toinen suuri seurakunta alueella on Ilmajoen helluntaiseurakunta.

Ilmajoen seurakunnan rippikoulun kävijöiden määrät ovat pysyneet korkeina. Kastamattomien nuorten osuus rippikoulua käyvien joukossa on kasvanut aiemman suunnittelukauden aikana. Rippikoulun osallistujamääriin vaikuttaa jonkin verran myös kunnassa sijaitsevat lastensuojelulaitokset, joiden asiakkaista osa käy rippikoulunsa Ilmajoella. Seurakunnan rippikouluun osallistuu harvakseltaan nuoria myös muista seurakunnista.

2.3 Tilat ja resurssit

Pääosa Ilmajoen seurakunnan leireistä järjestetään seurakunnan omassa leirikeskuksessa Kalajaisissa. Päiväkoulu eli Wanhan ripari järjestetään yleensä nuorisotila Wanhalla, mutta muitakin tiloja voidaan käyttää.

¹ <https://ilmajoki.fi/ilmajoki-tietoa/>

Rippikoulussa työskentelee yksi aikuinen ohjaaja jokaista alkavaa kymmentä rippikoululaista kohti. *Suuri ihme*-rippikoulusuunnitelman linjauksen mukaisesti rippikouluryhmään saa kuulua maksimissaan 25 rippikoululaista, mutta paikallisseurakunnassa määrä voidaan rajata myös pienemmäksi. *Suuren ihmeen* linjaamasta maksimimäärästä on syytä pitää kiinni yhä lisääntyvien oppimis- ja muiden vaikeuksienkin vuoksi. **Kirkkoneuvosto** voi kuitenkin linjata, että **kirkkoherralla** on tarvittaessa yksittäistapauksissa ja perusteluista syistä lupa päättää ryhmäkoon ylittämisestä. Silloinkin on syytä harkita ryhmän jakamista kahteen tai useampaan opetusryhmään.

Henkilöstöä varataan leiriä kohden seuraavasti:

- Ohjaajia 3-4 (riippuen leirin koosta)
- Emäntiä 2-3
- Isosia kahdeksan, joskus tiimiin voidaan ottaa lisäksi myös isosten isonen
- Kalajaisten leireillä yövalvoja, kirkkoherra Jani Latva-Nikkolan esityksen mukaisesti myös Pärnuun ja Rukan leirille.

Pääsääntöisesti rippikoulussa työskentelevät seurakunnan papit ja nuorisotyönohjaajat. Seurakunnan muut työntekijät osallistuvat rippikoulun toteuttamiseen siten kuin siitä on erikseen sovittu. Käytännössä tämä on tarkoittanut kanttoreiden, varhaiskasvatuksen ja diakonian työntekijöiden käyttämistä rippikoulutyöntekijänä. Lisäksi tiimiin voi kuulua palkattu kausityöntekijä. Kokonaiskirkollisen työllisyysnäköymien sekä paikallistasolla rippikouluikäluokkien suuren koon vuoksi on perusteltua jatkossakin tarjota opiskelijoille työ- ja harjoittelumahdollisuuksia.

Isosilla on rippikoulussa suuri merkitys kristityn nuoren malleina ja ryhmänohjaajina. Isokset saavat vähintään yhden vuoden kestävän isoskoulutuksen, joka vaaditaan isosen tehtävään pääsemiseksi. Isoskoulutuksen sisältö pyrkii antamaan isosille mahdollisimman hyvät valmiudet isosena toimimiseen ja isosen rooliin kasvamiseen. Koulutuksessa korostetaan positiivisen asenteen merkitystä kristinuskoa ja kirkkoa kohtaan, solidaarisuutta

ohjaajatiimille ja isosen tärkeää ja vastuullista roolia suhteessa rippikoululaisiin. Isosvalinnoissa pyritään muodostamaan isosista monipuolisia ja ryhmädynamiikaltaan toimivia tiimejä.

Yöaikaan Kalajaisten leireillä leirikeskuksessa toimii yövalvoja, joka on työhön erikseen palkattu henkilö. Hänen ensisijaisena tehtävänä on huolehtia siitä, että alueelle ei tule ulkopuolisia. Toissijaisena tehtävänä on avustaa leirinohjaajia, mutta pääsääntöisesti leiriläisistä vastaavat leirinohjaajat. **Kirkkoherra Jani Latva-Nikkolan** ehdotuksen mukaisesti yövalvoja tulisi jatkossa palkata myös Rukan ja Pärnun leireille.

3. Rippikoulun suunnittelu ja toteutus

3.1 Nuorten tasapuolinen kohtaaminen

Rippikoulu on avoin kaikille 15 vuotta täyttävälle tai täyttäneille. Jokaisella nuorella on lähtötilanteesta riippumatta oltava yhtäläinen oikeus osallistua rippikouluun.

Rippikoulun käyminen 15-vuotiaana perustuu vahvaan perinteeseen, mutta sille ei ole säädöspohjaista määräystä – aiemmin ikäraja löytyi esimerkiksi Kirkkohallituksen tekemästä rippikoulun malliohjesäännöstä. Kirkkoon liittymisen kannalta on perusteltua pitää pääsääntöisesti kiinni 15-ikävuoden rajasta, sillä tuossa iässä nuori saa huoltajiensa suostumuksella itsenäisesti erota tai liittyä uskonnolliseen yhteisöön – alle 15-vuotiaan uskonnollinen yhdyskunta edellyttää ainakin toisen huoltajan kuulumista samaan yhteisöön. **Kirkkoherra** voi kuitenkin antaa luvan rippikoulun käymiseen alle 15-vuotiaalle henkilölle.

Erityistä tukea tarvitseville nuorille järjestetään vuosittain alueellinen rippikoululeiri ja siitä tiedotetaan ikäluokalle lähetettävässä infokirjeessä.

3.2 Moniammatillinen rippikoulutiimi

Onnistunut rippikoulun toteutus edellyttää huolellista ja monipuolista suunnittelua sekä työntekijöiden että muiden yhteistyötahojen kanssa. Erityisesti lisääntyneiden oppimis- ja keskittymisvaikeuksien vuoksi yhteistyö koulujen kanssa on tärkeää. Yhteistyön tarkempi sisältö löytyy vuosittain tehtävistä nuorisotyön toimintasuunnitelmista.

Rippikoulun suunnittelusta päävastuun kantaa rippikoulutyöstä vastaava työntekijä. Hänen johdolla laaditaan seurakunnan rippikoulun paikallissuunnitelma, jonka kirkkoneuvosto hyväksyy kolmen vuoden välein. Sen pohjalta rippikoulutyöstä vastaava työntekijä laatii yhteistyössä Kasvatuksen tiimin muiden työntekijöiden kanssa rippikoulutyön vuosi- eli toimintasuunnitelman, jossa näkyvät kauden rippikouluryhmät, niiden työntekijät ja keskeiset päivämäärät: aloituspäivä, intensiivijakson ajankohta ja konfirmaatiopäivät. Samassa yhteydessä rippikoulutyöstä vastaava laatii ehdotuksen rippikoulutyön talousarviosta kirkkovaltuustolle kalenterivuoden lopussa.

Yksittäisen leirin tarkemmasta suunnittelusta vastaa leirin ohjaajatiimi. Ohjaajatiimin työntekijät nimetään työ- ja lomakierron mukaisesti. Kirkkojärjestyksen mukaan rippikoulua johtaa pappi tai lehtori, mutta papin johtovastuu ei tarkoita, että hän olisi automaattisesti leirin turvallisuusvastaava eikä se tarkoita sitä, että papilla on opettamisvastuu kaikesta opetukseen liittyvästä. Hänen johtovastuunsa liittyy opetuksen sisältöön. Kaikki tiimin jäsenet voivat olla pitämässä mitä tahansa oppimiskokonaisuutta. Kaikkien ohjaajien on oltava perillä siitä, mitä tapahtuu niissä rippikoulun työskentelyissä, joissa ei itse toimi ohjaajana. Ihanteena voidaan pitää dialogista opettamista.

Kirkkoherra nimeää rippikoululeirin ohjelma- ja turvallisuusvastaavan leirin ohjaajatiimistä tiimin esityksen pohjalta. Hänellä tulisi olla suoritettuna voimassa oleva ensiapukoulutus.

Leirin turvallisuus- ja ohjelmavastuussa oleva työntekijä vastaa leiristä tiedottamisesta ja suunnittelusta yhdessä tiimin muiden työntekijöiden kanssa. Lisäksi leirin turvallisuusvastaava huolehtii turvallisuusasiakirjan (Liite 1) täyttämisestä ja siitä, että turvallisuusasiakirjan allekirjoittava esihenkilö tai hänen sijaisensa ja leirin muut ohjaajat tietävät asiakirjan sisällön, minkä he osoittavat allekirjoituksillaan. Turvallisuusasiakirja pidetään leirillä mukana ja se on pyydettyäessä esitettävä valvontaa tekeväälle viranomaiselle. Leirin jälkeen turvallisuusasiakirja palautetaan seurakuntatoimistoon ja arkistoidaan. Turvallisuusasiakirjan liitteeksi on liitettävä leirin ohjelma ja osallistujaluettelo.

Ohjelma- ja turvallisuusvastaavan tehtävät löytyvät liitteestä nro 2.

3.3 Rippikouluun ilmoittautuminen

Rippikoulusta tiedotetaan lähettämällä rippikouluikäryhmälle kirje, jossa nuori kutsutaan rippikouluun. Tiedot rippikouluikäryhmästä saadaan Kirjurista kirkon jäsenyyteen perustuen. Vanhemmille nuorille, jotka eivät ole aiemmin käyneet rippikoulua, tai niille nuorille, jotka eivät kuulu kirkkoon, lähetetään kirje erikseen pyydettyäessä.

Tämän paikallissuunnitelmakauden uudistuksena kirjeen mukana tulee vuosittain päivitettävä Rippikouluopas, joka sisältää huoltajille ja nuorille tarkoitettua yleistä tietoa rippikoulusta ja sen merkityksestä. Siinä esitellään alkavan rippikouluvuoden tarjolla olevat leirit ja niiden tarkat ajankohdat. Lisäksi kirjeessä annetaan ohjeet ilmoittautumiseen. Ilmoittautuminen tapahtuu täyttämällä seurakunnan nettisivuilta löytyvä sähköinen ilmoittautumislomake. Ilmoittautumisaika päätetään toimintasuunnitelmassa, mutta se on yleensä kahdesta neljään viikkoa.

Ilmoittautumislomakkeessa kysytään nuoren nimi, yhteystiedot, koululuokka sekä onko nuori Ilmajoen seurakunnan jäsen / missä hän on kirjoilla ja onko nuori kastettu. Lisäksi pyydetään huoltajan nimi ja yhteystiedot ja kysytään lupaa liittää nuori oman leirinsä Whatsapp-ryhmään.

Tärkeä on kohta, jossa rippikoululaisen tulee laittaa sopivuusjärjestykseen neljä rippikouluvaihtoehtoa niille varattuun kohtaan. Erityistoiveet ja huomioitavat asiat saa myös tuoda julki ja ne pyritään huomioimaan mahdollisuuksien mukaan ryhmiä muodostaessa.

Riparijaon suorittaa rippikoulutyöstä vastaava työntekijä yhdessä Kasvatuksen tiimin työntekijöiden kanssa. Nuori pyritään sijoittamaan siihen rippikouluryhmään, johon hän on ensisijaisesti hakenut. Käytännössä ryhmäjaossa joudutaan kuitenkin tekemään kompromisseja. Ryhmäjaon perusteena ovat seuraavat asiat: 1) ryhmätoive, 2) kaveritoive, 3) ryhmäkoko, 4) sukupuolijako. Myöhemmin ilmoittautuneet pyritään sijoittamaan niihin ryhmiin, joissa on vielä tilaa. Leirivaihdot harkitaan tapauskohtaisesti.

Riparijaon tuloksista informoidaan riparilaisia henkilökohtaisella kirjeellä. Tässä kirjeessä kerrotaan leirivalinnan lisäksi ainakin Riparistartin aika ja paikka. Riparistartissa kullekin ryhmälle annetaan aikataulu ja ohjeet kokoontumisista.

3.4 Rippikoulun kesto ja toteutus

Suuri ihme-rippikoulusuunnitelma linjaa, että rippikoulun opetussisällöt kestävät 80 tuntia ja ne sijoittuvat ajallisesti noin puolen vuoden ajanjaksolle. Ilmajoen seurakunnan rippikoulut kestävät noin puolesta vuodesta lähes vuoteen leiristä ja sen ajankohdista riippuen.

Suuri ihme-rippikoulusuunnitelma suosittelee, että koko rippikouluryhmä, ohjaajat ja mahdollisuuksien mukaan myös isoset osallistuvat rippikouluvuoden aikana järjestettäviin teemapäiviin, jumalanpalvelus- ja nuorisotoimintaan yhdessä. Yhteisten tapaamisten tarkoituksena on ryhmäyttää yksittäinen ryhmä ja ennen kaikkea kiinnittää rippikoululaisia osaksi seurakuntaa.

Ilmajoen seurakunnassa on kerätty myös itsenäisesti rippikoulumerkkejä. Niiden pedagogisena tarkoituksena on pidetty tarvetta antaa nuorille mahdollisuus tutustua oman aikataulunsa ja omien kavereidensa kanssa seurakuntaan, erityisesti nuorisotoimintaan. Merkkien tarkemmasta määrästä päätetään rippikoulutyön toimintasuunnitelmassa.

Kun rippikoululainen tulee Ilmajoen seurakunnan rippikouluun muualta kuin Ilmajoelta, hän osallistuu rippikoulun teemapäiviin, jumalanpalveluksiin ja nuorisotoimintaan pääsääntöisesti omassa kotiseurakunnassaan. Samoin jos ilmajokinen nuori osallistuu muun seurakunnan tai järjestön järjestämään rippikouluun, hän osallistuu Ilmajoen seurakunnan teemapäiviin, jumalanpalveluksiin ja nuorisotoimintaan.

Opetuksen lähtökohta on kasteopetuksessa, jonka keskeisimmät sisällöt ilmaistaan katekismuksessa. Rippikoulun tavoitteena on saattaa nämä mielekkäällä tavalla vuoropuheluun nuorten oman elämän kanssa. *Suuri ihme*-suunnitelman määrittelemät oppimissisällöt ovat ainakin seuraavat teemat:

- Diakonia ja lähimmäisenrakkaus
- Elämän arvot ja valinnat
- Jeesuksen elämä ja opetukset
- Jeesuksen kuolema ja ylösnousemus
- Jumala, luoja ja ylläpitäjä
- Jumalanpalvelus ja ehtoollinen
- Kaste ja kummius
- Konfirmaatio
- Kristittynä arjessa
- Kristuksen kirkko ja minun seurakuntani
- Kuka minä olen, keitä me olemme
- Kärsimys ja kuolema
- Käskyt ja omatunto
- Lähetys ja kansainvälinen diakonia
- Pyhä Henki
- Raamattu
- Rippi ja sielunhoito
- Seksuaalisuus ja sukupuoliuus
- Seurustelu, avioliitto ja perhe
- Suhde muihin uskontoihin

- Synti ja armo
- Taivas ja helvetti
- Tulevaisuus ja toivo
- Usko ja rukous
- Usko ja tiede
- Vastuu luomakunnasta
- Virret ja laulut
- Ystävyys ja ihmissuhteet

Oppimissisällöistä leirin ohjaajatiimi rakentaa leirikohtaiset **oppimiskokonaisuudet**. Oppimissisällöt ja oppimiskokonaisuudet eivät ole niin sanottuja perinteisiä 45 minuutin opitunteja, vaan niitä voidaan käydä läpi eri tavoin leiri huomioiden. Oppimiskokonaisuuksille ei määrätä minuuttimääriä vaan hyväksytään se, että eri aiheet puhuttelevat eri tavalla eri nuoria ja osa oppimiskokonaisuuksista ei tyhjene yhteen käsittelykertaan, vaan elää läpäisyperiaatteella halki rippikoulun.

Suuri ihme-rippikoulusuunnitelma määrittelee, että rippikoulun perusrakenne koostuu neljästä osiosta: teemapäivät, jumalanpalvelus- ja nuorisotoiminta, intensiivijakso ja konfirmaatio. Tilaisuuksia voidaan myös yhdistää. Nämä rakenteet on Ilmajoen seurakunnassa toteutettu seuraavasti:

3.4.1 Teemapäivät

Ilmajoen seurakunnassa järjestetään seuraavat Teemapäivät:

Riparistartti on tarkoitettu koko rippikouluikäluokalle, myös niille, jotka käyvät rippikoulun jossain muualla. Ajallisesti se sijoittuu rippikoulun aloitussyksyyn marraskuulle. Riparistartti on rippikoulun aloitustilaisuus. Sen tarkempi ajankohta ja sisältö laaditaan rippikoulun toimintasuunnitelmassa.

Riparisunnuntai järjestetään valtakunnallisesti joka vuosi tammikuun viimeisenä sunnuntaina. Riparisunnuntaihin kutsutaan kaikki sen vuoden aikana riparille tulevat vanhempineen. Sen tarkempi ajankohta ja sisältö määritellään rippikoulun toimintasuunnitelmassa.

3.4.2 Jumalanpalvelus ja nuorisotoiminta

Suuri ihme-rippikoulusuunnitelma ohjeistaa, että ryhmä osallistuu ohjaajiensa kanssa 1–2 jumalanpalvelukseen, joiden suunnittelun, valmisteluun ja toteutukseen se voi myös osallistua. Kuluneen suunnittelukauden aikana on tullut tavaksi, että Riparistarttiin ja Riparisunnuntaihin sisältyy messu.

Ryhmä osallistuu seurakunnan nuorisotoimintaan 1–2 kertaa. Ohjaajat vastaavat tuolloin nuortenillasta tai sopivat muunlaisesta järjestelystä nuortenilloista vastaavan työntekijän kanssa. Ryhmäläiset tulevat jo hyvissä ajoin nuorisotila Wanhalle ennen varsinaisen nuortenillan alkua. Tarkoitus on tutustuttaa ryhmäläiset toisiinsa ja nuorteniltojen toimintaan niin että ne eivät ole vain rippikoululaisten leimansaanti-iltoja, vaan viikoittaista nuoren seurakunnan toimintaa. Ryhmä jää nuorteniltaan sen alkaessa ja osallistuu hartauteen.

Osallistumismäärät jumalanpalveluksiin ja nuorisotoimintaan määritellään vuosittain toimintasuunnitelmassa.

3.4.3 Intensiivijakso

Ilmajoelle rippikoulun intensiivijakson yleisin ja suosituin muoto on *leiri*, joka tarkoittaa, että nuoret viettävät yhtäjaksoisen ajan poissa kotoa isosten ja ohjaajien kanssa. Tutkimusten mukaan leirin pituudella on vaikutusta rippikoulun onnistumiseen. Tästä syystä Ilmajoella leirin pituus on seitsemän leiripäivää. Leirit järjestetään pääsääntöisesti seurakunnan omassa leirikeskuksessa Kalajaisissa.

Ilmajoen seurakunnassa järjestetään myös *teemariippikouluja*, kuten esimerkiksi *laskettelu- ja Pärnün leirejä*. Näiden leirien pituus on seitsemän leiripäivää ja kaksi –kolme lähipäivää (jolloin yövytään kotona) tai kaksi –kolme leiripäivää Kalajaisissa.

Rippikoulu on tarkoitettu kaikille, mutta leirimuotoinen rippikoulu ei ole syystä tai toisesta kaikille nuorille mahdollinen tai kiinnostava. Niinpä Ilmajoen seurakunnassa järjestetään *päiväleiri eli Wanhan ripari*, jolloin yöt vietetään kotona. Wanhan riparin rakentamisesta vastaa leirin vastaava ohjaaja. Jos osallistujia on vain yksi tai kaksi, rippikoulu voi olla hyvin yksityisriippikoulun omainen. Tarkemmin leirin rakenne määritellään vuosittain toimintasuunnitelmassa.

Rippikoulussa opetellaan ulkoa kirkon Rippikoulusuunnitelman määräämät Apostolinen uskontunnustus, Isä meidän-rukous, Herran siunaus, Pienoisevankeliumi ja Kymmenen käskyä. Kuitenkin on syytä muistaa, että rippikoulussa ulkoa oppiminen ei saa tarkoittaa itkuista pänttäämistä ja ahdistavaa pakkoa. Nuorten erilaiset oppimisvalmiudet on otettava huomioon ja ulkoa oppimista on helpotettava riittävällä toistolla esimerkiksi leirin hartauselämässä.

Jokainen rippikoululainen saa seurakunnan lahjana Raamatun, Katekismuksen ja Nuoren seurakunnan veisukirjan. Rippikoulussa voidaan käyttää Katekismuksen lisäksi oppikirjoja, kunhan ne ovat piispainkokouksen hyväksymiä. Musiikin osalta rippikouluissa on käytössä virsikirja ja Nuoren seurakunnan veisukirja. Lisäksi jokainen rippikoululainen saa omaan käyttöönsä rukoushelmet, joita voidaan käyttää apuna hartauselämässä.

Rippikoululeirin jokaiseen päivään kuuluu kaksi – kolme hartaushetkeä. Yleisimmin leirin ohjelmassa näitä ovat aamu- ja iltahartaus sekä leirijumalanpalvelukset ja -messut. Myös kirkon perinteisten rukoushetkien (laudes, vesper ja kompletorium) seuraaminen on mahdollista. Hartauden toteuttajia voivat olla ohjaajat tai isokset tai koko leiri yhdessä.

Suuri ihme – suunnitelmassa korostetaan ehtoolliskasvatuksen merkitystä. Näin ollen myös leirillä on erittäin luontevaa viettää mahdollisimman usein messua, jotta ehtoollisella käynti tulee nuorille tutuksi ja luontevaksi osaksi hengellisen elämän hoitoa. Nuorten ja perheiden perinteet ehtoollisella käymisellä tulee huomioida, mutta lähtökohtana tulee olla ehtoollisen viettäminen mahdollisimman usein.

Kalajaisten leirikeskuksessa on oma riihikirkko eli Leipäkappeli. Se on tarkoitettu hartaus- ja hiljentymiskäyttöön. Muualla järjestettävillä leireillä ei välttämättä ole omaa sakraalitilaa, mutta sellainen voidaan valmistaa yhdessä. Suositeltavaa olisi, että jumalanpalveluselämälle omistettaisiin erikoisleireilläkin kokonaan oma tila, jossa ei ole muuta toimintaa, mikäli se on mahdollista.

Rippikoulun ohjaajatiimin tehtävänä on vastata siitä, että rippikoulun hengellistä elämää ei koeta pakottamisena tai manipuloivana. Rukouselämän tulee olla kauttaaltaan turvallista ja hoitavaa.

Raamatun lukemisen tulee olla niin säännöllistä, että se tulee tutuksi ja asennetasolla tavalliseksi.

3.4.4 Konfirmaatio

Konfirmaatio on rippikoululaisten, heidän läheistensä ja koko seurakunnan juhla. Konfirmaatio ei ole rippikoulusta irrallinen tilanne, vaan sen luonnollinen jatkumo. Koko rippikoulu voidaankin nähdä ikään kuin pitkänä valmistautumisena konfirmaatioon. Niinpä konfirmaatiota aletaan valmistella ja suunnitella jo hyvissä ajoin nuorten kanssa intensiivijakson aikana.

Ilmajoen seurakunnassa on tapana, että konfirmaatioharjoitus pidetään yleensä heti leiriltä palattua ja konfirmaatio on leirin päättymistä seuraavana viikonloppuna, joko lauantaina tai sunnuntaina. Kirkollisten toimitusten kirja tuntee kaksi konfirmaatiomessun kaavaa, joista viikkomessuun pohjautuvaa B-kaavaa käytetään yleisimmin Ilmajoella. Kokemus on

osoittanut, että konfirmaatiossa on mieluummin syytä mennä lyhyesti ja suoraan asiaan kuin sisällyttää siihen ”rikkaasti” kaikki toimitusten kirjan antamat vaihtoehdot ja sisennykset. Suunnittelussa on otettava huomioon, että messu ei saa venyä yli puolentoista tunnin. Kestoon voidaan vaikuttaa muun muassa siten, että ehtoollisen jakajia on riittävästi.

Kummien kristillisen kasvatustehtävän kannalta osallistuminen kummilapsen siunaukseen on kummisuhteen tähtihetkiä. Konfirmaatiomessun siunausosuus on suunniteltava huolella, jotta käytännön toteutus olisi rauhallinen ja levollinen. On kuitenkin hyvä pitää esillä myös sitä, että jos kummisuhde on katkennut, niin siunaaja voi olla kuka tahansa nuorelle tärkeä ja merkittävä ihminen. Siunaajien määrää ei ole myöskään syytä rajoittaa.

Vanhemmat saavat leirikirjeen ja muun leiriläisille jaettavan informaation mukana ohjeistusta konfirmaatiosta. Leirin ohjaajien on syytä varmistua siitä, että vanhemmille menee riittävästi informaatiota konfirmaatiosta. Konfirmaatiomessun lopuksi jokaiselle rippikoululaiselle jaetaan rippikoulutodistus ja tämän jälkeen jokainen on vapaa lähtemään kotiin.

Konfirmaation jälkeen **rippikoulua johtava pappi** huolehtii siitä, että rippikoulun käymistä koskevat tiedot toimitetaan viipymättä seurakuntatoimistoon, jossa ne kirjataan Kirjuriin.

3.5 Yhteydenpito koteihin

Yhteydenpito koteihin aloitetaan lähettämällä koko rippikouluikäluokalle kirje ja Rippikouluopas, jossa neuvotaan rippikouluun ilmoittautumisesta. Samalla vanhemmilla tarjotaan mahdollisuus tulla keskustelemaan rippikouluasioista seurakunnan työntekijän kanssa. Vanhemmat kutsutaan myös osallistumaan **Riparistartiin** ja **Riparisunnuntaihin**.

Ennen leirin alkua ohjaajatiimi tapaavat huoltajat joko vanhempainvartissa tai perinteisessä vanhempainillassa. Vanhempaintapaamisissa käydään läpi rippikoulun sisältöä, kuullaan vanhempien toiveita ja odotuksia, keskustellaan sekä ohjeistetaan mahdollisista muista tärkeistä rippikoulua koskevista asioista.

Samassa tilaisuudessa huoltajat täyttävät nuorestaan tietolomakkeen ja tarvittaessa lääkehoitolupalomakkeen. Tietolomakkeessa kysytään nuoren allergioista, mahdollisista oppimisvaikeuksista, perhe-elämään liittyvistä kysymyksistä, ja muista asioista, jotka saattavat nuorta askarruttaa ja joka ohjaajien olisi hyvä ottaa huomioon.

Lääkehoitolupalomakkeessa käydään läpi nuoren mahdollinen sairaus, sairauden oireet, millaista lääkehoitoa tai muita toimenpiteitä sairaus vaatii ja miten lääkehoidosta huolehditaan leirin aikana. Työntekijöillä ei pääsääntöisesti ole eikä heiltä edellytetä voimassa olevia lääkehoitolupia. Huoltajat ja työntekijät sopivat yhdessä kirjallisesti, miten huolehditaan lääkkeiden annosta ja niiden säilytyksestä. Viime kädessä vastuu lääkityksestä on aina huoltajilla tai lastensuojelulaitoksella.

Molemmat lomakkeet löytyvät tämän suunnitelman liitteistä.

Erilaiset oppimishäiriöt, mielenterveydelliset ja/tai päihdeongelmat jne. huomioidaan leirillä toiminnassa, mikäli niistä saadaan huoltajilta tietoa etukäteen. Etukäteistiedon saaminen on ensiarvoisen tärkeää, jotta nuorta ei altistettaisi hänelle haitallisella tavalla ja nuoren sekä muiden leirillä olijoiden rippikoulutyöskentely olisi mahdollista, mielekästä ja turvallista.

Huoltajille kerrotaan, että tietolomakkeet hävitetään leirin päätyttyä ja niiden tiedot ovat luottamuksellisia eli vain ohjaajien käyttöön tarkoitettuja.

Vanhempien vierailupäiviä intensiivijakson aikana Ilmajoen seurakunnassa ei vietetä.

3.6 Tietosuojakysymykset, turvallisuusasiat ja ongelmatilanteet rippikoulun aikana

Kaikki rippikoulussa kerättävät tiedot (ilmoittautumislomake, tietolomake, lääkehoitolupalomake) ovat luottamuksellisia ja tarkoitettu vain leirille osallistuvien viranhaltijoiden ja

työntekijöiden käyttöön pois lukien isoset. Katrinassa oleva ilmoittautumislomake on tarkoitettu myös seurakunta- ja taloustoimiston työntekijöille, jotka lähettävät esimerkiksi laskulinkit niiden kautta. Ilmoittautumislomakkeet poistetaan Katrinasta, kun rippikoulun päättymisestä on kulunut vuosi. Rippikoulutyöstä vastaava työntekijä huolehtii tietojen poistamisesta.

Muita leiriin liittyviä asiakirjoja voidaan tallentaa Kirkkoverkon Rippikoulutyön kansioon, jonne vain erikseen määritetyillä työntekijöillä on pääsy. Henkilötietoja siellä ei saa säilyttää leirin loputtua ilman perusteltua syytä.

Ennen intensiivijaksoa kerätyt tietolomakkeet ja lääkehoitolupalomake ovat leirin turvallisuusvastaavan hallussa ja hän vastaa siitä, että lomakkeista huolehditaan asiallisesti. Tietolomakkeet tallennetaan joko digitaalisesti tai ne pidetään konkreettisesti turvallisessa, lukittavassa tilassa, jos se on mahdollista. Leirin jälkeen ne tuhotaan viipymättä.

Rippikoulun osallistujaluettelot, päivämäärät ja konfirmaatiopäivät arkistoidaan seurakunnan arkistoon arkistosuunnitelman mukaisesti.

Tiedot rippikoulun turvallisuusnäkökohdista annetaan vanhempaintapaamisissa ja kotiin lähetettävässä infokirjeessä. Kuljetuksista vastaa aina joko rippikoululaisten huoltaja tai ammattikuljettaja.

Rippikoululaisilla on lupa tuoda älypuhelimia yms. leirille. On kuitenkin hyvä huomioida, että seurakunnan vakuutus ei korvaa rippikoululaisten omaisuudelle mahdollisesti sattuneita vahinkoja.

Vesillä olemisen (uinti ja veneily) on oltava valvottua. Kalajaisten leirikeskuksen pelastussuunnitelmassa määritellään Kalajaisten leirikeskuksen vesivalvonnan perustaso, jota tulee noudattaa. Valvonta tulee aina suhteuttaa olosuhteisiin, vesillä olijoiden määrään ja oletettuun osaamistasoon. Mahdollisista säännön tiukennuksista ohjaajatiimi sopii paikan

päällä. Säännöistä pidetään yhdessä kiinni ja ne selvitetään rippikoululaisille heti intensiivijakson alussa.

Jokaisella leirin työntekijällä on velvollisuus perehtyä leirikeskuksen tai muiden rippikoulun käytössä olevien tilojen pelastussuunnitelmaan ja noudattaa siellä annettuja määräyksiä. Ohjelma- ja turvallisuusvastaavalla on myös oikeus antaa turvallisuuteen liittyviä lisämääräyksiä ja ohjeita, joita tulee noudattaa.

Ilmajoen seurakunnan rippikoulu on savuton ja päihteetön. Mikäli nuori rikkoo tupakointikieltoa, leirin turvallisuusvastaava ottaa yhteyttä nuoren huoltajiin, joiden kanssa sovi-taan seuraavista toimenpiteistä. Myös nuuskan käyttö, sähkösavukkeet tai muut nikotiinivalmisteet ovat kiellettyjä.

Muiden päihteiden käytön tai lääkkeiden väärinkäytön suhteen Ilmajoen seurakunnalla on nollatoleranssi. Niiden käyttäminen tai hallussapito leirin aikana johtaa yhteydenottoon huoltajiin ja leirin keskeyttämiseen.

Muissa ongelmatilanteissa, kuten toistuva häiriökäyttäytyminen, kiusaaminen jne., pidetään lähtökohtana sitä, että jokaisella on oikeus fyysiseen, henkiseen ja hengelliseen turvallisuuteen rippikoulun aikana. Tämä koskee leiriläisiä mutta myös isosia ja ohjaajia. Ongelmatilanteisiin puututaan ensisijaisesti keskustellen ja yhteydenotolla huoltajiin, mutta toistuvasti sääntöjä rikkovan nuoren rippileiri voidaan keskeyttää. Samoin voidaan tehdä, jos yksittäinen sääntöjen rikkominen johtaa vakaviin seurauksiin muiden turvallisuuden kannalta. Keskeytynyt rippikoulu voi jatkua erikseen sovitulla tavalla esimerkiksi syksyllä yksityisrippikoulussa.

Lopullisen päätöksen yksittäisen nuoren rippikoulun keskeyttämisestä tekee **kirkkoherra** leirin ohjaajatiimin esityksestä.

3.7 Aikuisriippikoulu

Vuosittain Ilmajoella järjestetään muutamia aikuisriippikoulua sellaisille aikuisille kirkon jäsenille, jotka eivät ole käyneet rippikoulua tai joita ei ole kastettu ja tahtovat liittyä kirkkoon. Aikuisriippikoulun vähimmäispituus on 20 tuntia. Aikuisriippikouluun sisältyy pappin ja aikuisen oppijan tapaamisia ja osallistumista seurakunnan toimintaan siten kuin oppija ja pappi ovat keskenään asian sopineet.

Yleensä aikuisriippikoulu päättyy konfirmaatioon. Mikäli aikuisriippikoululaista ei ole kastettu aikaisemmin, hän käy ensin rippikoulun, jonka päätteeksi hänet kastetaan. Tällöin kaste sisältää myös konfirmaation, jolloin erillistä konfirmaatiotoimitusta ei ole.

3.8 Rippikoulun arvioiminen ja kehittäminen

Rippikoulun kehittäminen edellyttää sen jatkuvaa arviointia. Rippikoulutyöstä vastaava työntekijä laatii kuluneen rippikouluvuoden kulusta toimintakertomuksen kirkkovaltuustolle. Lisäksi palautetta kerätään rippikoululaisilta, isosilta ja huoltajilta ja niitä käydään läpi Kasvatuksen tiimissä ja rippikoulujen palautekokouksissa. Tämän paikallissuunnitelman aikana pyritään ottamaan käyttöön valtakunnallinen kirkon nettisovellus palautejärjestelmä.

Paikallissuunnitelmaa arvioidaan vuosittain ja se vahvistetaan kolmen vuoden välein.

Tekijät:

Paikallissuunnitelman ovat kirjoittaneet Jussi Haavisto ja Nina Koivumäki Mika Syväniemen työn pohjalta. Suunnitelma on käsitelty Kasvatuksen tiimissä 14.11.2024

Kirkkoneuvosto on hyväksynyt tämän asiakirjan 27.11.2024

